



شماره: ۱۰۰/۸۰۷۷۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۱۱	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	

به استناد ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه و در چارچوب نظام فنی و اجرایی کشور (موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۲۳۳۹/ت/۳۳۴۹۷هـ، مورخ ۱۳۸۵/۴/۲۰ هیأت محترم وزیران)، باتوجه به تغییرات و شرایط جدید ثبت سفارش واردات کالا، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی کالاهای وارداتی و قیمت ارز، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده و شامل دو روش می‌باشد، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل نرخ پیمان و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت که آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده و پیمان براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای پس از ۱۳۹۱/۱/۱ تا ۱۳۹۱/۱۲/۳۰ اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت ارز پرداخت کنند.

۱- مبلغ جبرانی با انتخاب پیمانکار براساس یکی از دو روش "الف" یا "ب" محاسبه و پرداخت می‌شود هر کدام از روش‌ها که توسط پیمانکار انتخاب و براساس آن صورت حساب ارایه و پرداخت گردد تا انتهای کار مبنای عمل قرار گرفته و اعمال و پرداخت رقم حاصل از روش دیگر مجاز نیست.

۲- در قراردادهای فاقد تعدیل، استفاده از بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱ با موضوع نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل به منزله استفاده از روش "ب" این بخشنامه محسوب می‌شود. لذا استفاده همزمان از روش "الف" مجاز نیست.

۳- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷، ۲۸ و ۲۹ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان ارایه پیشنهاد قیمت توسط پیمانکار و تصویب در هیأت سه نفره باید قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱ باشد و مبلغ جبرانی حاصل از روش‌های «الف» یا «ب» با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۴- در پیمان‌های ریالی جاری مشمول تعدیل که بخش‌های خرید خارجی قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت می‌باشد، استفاده از ضوابط روش «الف» مجاز است.

۵- برای قراردادهای مشمول این بخشنامه، پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت تغییر قیمت ارز مجاز نیست.

۶- برندگان مناقصاتی که پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده ولی هنوز پیمان مبادله نشده است نیز می‌توانند از ضوابط این بخشنامه استفاده نمایند.

۷- دستگاه اجرایی موظف است اسناد اعمال و پرداخت این بخشنامه را به دبیرخانه شورای عالی فنی ارسال کند.



شماره: ۱۰۰/۸۰۷۷۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۱۱	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

۱- این بخش از دستورالعمل برای محاسبه و پرداخت تفاوت قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل و هرگونه تفاوت بها است که با مجوز کارفرما خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد به صورت ریالی با سهم ارزی مستقیم، توسط پیمانکار یا سازنده ایرانی به نفع فروشنده خارجی به روش معتبر مورد تایید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار (یا سازنده) است.

۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز با فرض M بزرگتر صفر از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = 1/06 \left[\frac{C_i}{C_0} - (1/1 + 0/01 \times r) \right] P$$

M = مبلغ مابه‌التفاوت ناشی از تغییرات قیمت ارز (ریال)

C₀ = قیمت ارز برابر ۱۲۲۶۰ ریال

تبصره: چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C₀ می‌شود.

C_i = قیمت ثانویه ارز که با توجه به جدول شماره ۱ تعیین می‌شود.

جدول شماره ۱

زمان	۱۳۹۱/۱/۱ لغایت ۱۳۹۱/۷/۲	۱۳۹۱/۷/۳ و به بعد
معیار تعیین C _i	براساس اسناد تسویه با بانک عامل	نرخ اعلامی مرکز مبادلات ارزی

r = تعداد ماه سپری شده پس از اسفند ۱۳۹۰ که قیمت ثانویه ارز در آن ماه تعیین شده است.

(مثال: در صورتی که دوره تعیین قیمت در مرداد ماه ۱۳۹۱ قرار گیرد آن گاه: r=۵)

P = عملکرد سال ۱۳۹۱ آن قسمت از مبلغ ریالی ثبت سفارش شده برای خرید کالا و تجهیزات مشمول مابه‌التفاوت قیمت ارز یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد.

$$(P \leq K P_0)$$

K = درصد ارزی قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد توسط مشاور به دقت تعیین و پس از

تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد)

P₀ = مبلغ اولیه قرارداد (ریال)

۱-۲- مبلغ مابه‌التفاوت قیمت ارز برای هر نوبت حمل کالا فقط یکبار قابل پرداخت است.



شماره: ۱۰۰/۸۰۷۷۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۱۱	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	

۲-۲- مبلغ مابه‌التفاوت قیمت ارز طبق روال تعیین شده برای پرداخت در پیمان پس از تسلیم اسناد توسط پیمانکار و پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش پرداخت) توسط کارفرما پرداخت می‌شود.

۳- تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، و یا زمان تسویه با بانک عامل و یا تاریخ معامله ارز به روش معتبر مورد تایید کتبی کارفرما (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان واقعی تسویه با بانک و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر ناشی از قصور پیمانکار نباشد، قیمت تاریخ واقعی تسویه با بانک یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) قیمت ثانویه ارز خواهد بود.

۳-۱- از این پس، پیمانکار موظف است برنامه زمان‌بندی ارزی را در برنامه زمانی تفصیلی پروژه و محل تهیه و حمل اقلام ارز بر پروژه را در اسناد براساس ضوابط پیمان مشخص و ارایه کند.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

مبلغ جبرانی در پیمان‌های فاقد تعدیل، بر اساس نوع پیمان به یکی از سه روش زیر تعیین می‌شود:

۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت‌وضعیت کارکرد بر اساس فهرست بهای پایه یا فهرست‌بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد:
در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده در فروردین ۹۱ و پس از آن، همراه با تهیه صورت‌وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت‌حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است تهیه و ارایه می‌نماید. مبلغ این صورت‌حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$(\alpha_i \times \text{مبلغ ناخالص صورت‌وضعیت در هر فصل فهرست بهای واحد پایه}) = \sum \text{مبلغ جبرانی در هر صورت‌وضعیت}$$

$$\alpha_i = \frac{\text{شاخص فصلی دوره انجام کار}}{\text{شاخص فصلی دوره سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۰}} - t$$

α_i : ضریب جبرانی برای هر فصل فهرست بهای واحد پایه

t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.

تبصره ۱: شاخص فصلی دوره انجام کار که باید پس از ۱۳۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۱ واقع شده باشد.



شماره: ۱۰۰/۸۰۷۷۶	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ: ۱۳۹۱/۱۰/۱۱	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	

جدول شماره ۲

سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۱	سه ماهه سوم سال ۱۳۹۱	سه ماهه دوم سال ۱۳۹۱	سه ماه اول سال ۱۳۹۱	سه ماهه انجام کارکرد
۱/۱۶	۱/۱۲	۱/۰۸	۱/۰۴	ضریب t

۲- پیمان‌های منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۴۲۸۲۵ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (با وجود پیش بینی پرداخت مابه‌التفاوت):

$$\beta_i = \text{مبلغ ناخالص صورت وضعیت بر اساس ساختار شکست کار} \times \text{مبلغ جبرانی در هر صورت وضعیت}$$

$$\beta_i = \frac{\text{شاخص رشته‌ای دوره انجام کار}}{\text{شاخص رشته‌ای دوره سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۰}} - t$$

β_i : ضریب جبرانی برای هر رشته فهرست بهای واحد پایه (شامل ابنیه، تاسیسات برقی و مکانیکی)

t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.

تبصره ۱: شاخص رشته‌ای دوره انجام کار که باید پس از ۱۳۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۱ واقع شده باشد.

۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (برحسب درصد) مشابهت با فهرس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ۱ یا ۲ حسب مورد، برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.

۴- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تاخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل می‌شود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز هیچگونه پرداختی صورت نمی‌گیرد.

۵- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.

بهروز مرادی